

Ochotníkům

Pět komedií

Robert Brinda

Ochotníkům

Pět komedií

Vampyrion

Osoby:

Antonín/a Adam/ová, děd/bába

Anežka Adamová, matka

František Adam, syn

Kateřina Adamová, dcera

Valerie Prchalová, oběť

Václav Adam, otec

Karel Pokorný, další oběť

Poznámka k jazyku: Existuje jen jedno české slovo, které se jinak píše a jinak čte. Pročež je v textu psáno on, ona, ale samozřejmě se čte von, vona. Stejně tak platí zásada, že ý se čte ej: Jýda, přijel strýda, hod' na pánev výce, ať pohostíme strýce. Jasně?

Obýván. Pravděpodobně v paneláku. Pohovka, nebo spíš laciná válenka, ze dvě křesla, stolek. Asi radiátor topení. V dalším se dobročinnosti meze nekladou. Žehlicí prkno?

1. jednání.

(Antonín, František, Anežka, postupně ostatní.)

Antonín: (Hraje sám se sebou mariáš.) A dvacet.

Anežka: Taky bys jí mohl uvařit kafe.

František: (pravděpodobným fonetickým přepisem
staroslověnštiny:) čilověk eten be bogat i že imejaše
pristavnik i te oklebetan byst či te rastačajen imenie jeho.

Anežka: Co to meleš?

František: Ale, tady čtu o nějakých gaunerech, co zase vytunelovali
banku, tak jsem si vzpomněl na Svatopluka. Pamatuješ toho
chlápka, co mu jeho správce rozkradl majetek? Tenkrát to
bylo jednoduchý. Nemuseli kopat žádný tunely. Čilovek
eten be bogat i že imejaše pristavnik i te oklebetan byst či te
rastačajen imenie jeho. Chlap byl bohatý a měl správce a ten
mu jeho majetek ukradl. A bylo to.

Anežka: Žádnýho Svatopluka jsem v životě nepotkala.

František: No bodejt'. Ženské k Svatoplukovi nesměly.

Anežka: A na žádného správce se taky nepamatují.

František: No jo, já vím. Od jisté doby se nepamatuješ dokonce ani na
svoje narozeniny. Já to chápu, ale přece přitom nemusíš
zrovna vykřikovat rok narození. A když už, tak se aspoň
nevymlouvej na Alzheimerera.

Anežka: Na starého Hajmra se pamatuju. Sedával v hospodě U křížku a
když šel ožralý domů, obskakoval místo pejsků všechny
kandelábry v ulici.

František: To je přesně ono. Žiješ sto let za opicemi. Kdysi bylo

normální na ulici kouřit a nesmělo se na ulici čurat. Dneska je to obráceně. Pokrok nezastavíš.

Anežka: Takový pokrok mi může být ukradený.

František: Já neříkám, že z toho pokroku mám radost. Pokrok je pokrok i když stojí za starou belu. Prostě pokrok musí být, i kdyby na chleba nebylo.

Anežka: A stejně žádného Svatopluka neznám.

František: Tak si vzpomeň! Toho správce nám tenkrát dali. Byl vyschloučkej, hubeňoučkej, chudokrevňoučkej.

Anežka: To už tak starý lidi bývají.

František: On nebyl starej. On byl jen od lakoty vyschlej.

Anežka: Jo, to lidi taky bývají. A stejně jí běž uvařit kafe.

František: Já to spíš vidím na pivo.

Anežka: Kafe!

Antonín: A sem s tou desinou!

Antonín: Ty fixluješ! Ty ses mi díval do karet.

Antonín: Pche! Dvě zelený jsou v talonu, dvakrát jsi zelený nesl. Já mám eso, tak naval desinu. Když to neumíš, tak hraj černýho Petra.

Anežka: Kafe! Nebo zas prohraje celou penzi.

František: V desetníkovém?

Anežka: V desetníkovém, v desetníkovém. To já znám. Teď jsou to desetníky, ale za chvíli přijde flek, re, dreflek...

František: Reflek.

Anežka: Reflek, nereflek, syp vařit kafe!

Václav: (vleče Valerii za krk). Vzal jsem cestou něco teplýho k večeři.

Anežka: Máme v ledniče zbytky od včerejška. Ty se musí taky sníst.
Dám to zatím do mražáku.

Václav: Tak tohle do mražáku dávat nebudeš. Zbytky vyhod' do popelnice a k večeři bude tohle. Dokud je to teplý.

František: Lesba.

Václav: Co?

František: Ne teplý. Lesba.

Václav: Sakra, kluku, ty taky furt myslíš jen na jedno. Kolik roků s tebou ještě bude ta puberta mlátit? Je to jasný, mámo? Zbytky vyhodit a k večeři bude to teplý.

František: Teplá. Lesba.

Václav: Teplý. Třicet sedm a něco je teplý. Třicet šest a mň je studený a třicet šest a půl je tak akorát. Tohle má třicet sedm a něco, tak je to teplý. Teplý jako teplý a ne teplý jako teplý.

František: Nemůže mít třicet sedm a něco. To není normální.

Václav: Může mít třicet sedm a něco, jestli má angínu. Nebo tyfus. Nebo...

Anežka: Tak to já jíst nebudu. Nestojím o to, chytit od toho nějaký bacil. A ty běž vařit to kafe!

František: No jo, vždyť jdu.

Václav: Pro mě za mě můžeš jíst ty zbytky z mražáku. Já chci do žaludku něco teplýho.

(Zvoní zvonek).

Václav: Sakra, koho to čert nese? To je určitě zas ten policajt. Jak se někde něco ztratí, nakvartýruje se rovnou k nám. Jako kdyby to nemohl otočit nějaký bezdomovec.

Anežka: Bezdomovci nejsou na maso.

Václav: Bezdomovci na maso jsou. Nejsou na zeleninu, protože na zeleninu by jim nestačila podpora. Františku, běž tomu hejhulovi otevřít, já to zatím uklidím. Nemusí nám čumět do hrnců.

František: (Ku podivu poslechne a jde.)

Anežka: A je to. Stejně skončí v mražáku.

Václav: Tak to teda ne. Víš co? Hod' na to nějakou hadru, já si na to

sednu a budu dělat jako že máme nový křeslo. Stejně ten blbec nepozná, o co jde. Vždyť je to policajt. Ještě, že mě to napadlo. Do mražáku on poleze nejdřív.

Kateřina: (vejde poněkud somnambulně. Že by si cestou četla Viewegha?)

Anežka: Tak o to ať se ani nepokouší. Jestli mi sáhne na mražák, tak ho zakousnu jak hada. To tak! Aby se mi roztekly nanuky!

Václav: Nechte toho, a tvařte se obyčejně. Jde sem policajt.

Kateřina: Jak to můžeš vědět?

Václav: Přitáhl jsem večeri a někdo zvoní. Když přitáhnu večeri a někdo zvoní, je to policajt. To dá přece rozum. Co to máš za blbost?

Kateřina: Viewegha.

Václav: Prima. Tak si s ním sedni tady na tu hadru. Když tu budeš sedět s Vieweghem, obejde tě obloukem i policajt. A sedej si zlehka, je to večere.

František: (Vrací se.) To nebyl policajt, to byla ta mladá od vedle, že jde ven, že jestli nechceme, aby nám vyvenčila pejska. Řekl jsem jí, že ven nemůže, protože si rozkousal náhubek.

Kateřina: Pcha, pejska!

Václav: Říkáš, že to nebyl policajt? Bože, kam to ten svět spěje! Za první republiky býval policajt na každém rohu. Páni, to byste koukali, co to dalo tenkrát za práci, sehnat něco k večeri.

Anežka: Když to nebyl policajt, tak jí jdi uvařit to kafe.

František: Já, pořád jenom já! Proč ho nejde uvařit Kateřina?

Václav: Protože sedí na večeri. A koukej mazat! Když máma něco řekne, tak ani nemrkneš a půjdeš. Jasný?

František: No jo, vždyť jdu. (Odchází.)

Václav: Zatracený kluk uremcaný. Nenech si to od něho líbit, nebo ti

přeroste přes hlavu. Sakra, kdy už konečně s ním přestane ta puberta mlátit?

Anežka: Ale, nech ho. On to tak nemyslí.

Václav: Myslí, nemyslí. Ale remcat mi zde nebude. A co ty tam sedíš jak pecka?

Kateřina: Říkal jsi, že tu mám sedět, dokud neodejde ten policajt.

Václav: Policajt se nekoná. Vstaň a hoď to do kuchyně, než to zasmrádne.

Anežka: Stejně přijde do mražáku. Co kdyby stál za dveřmi a číchal. Mohl by ucítit, co máme k večeři.

Václav: Sakra, kdy já se dočkám něčeho teplýho k žrádlu.

Anežka: A ty se z toho zvedni. Kdo ví, kde se to toulalo. Ještě od toho chytneš nějakou blechu nebo veš. A tu deku budu muset vyprat. Ta tvoje večere nás přijde pěkně draho.

František: (Vrací se s kávou.) Prohrábněte tomu chlupy. Jestli má vši, bude mít v chlupech hnidy.

Václav: (Činí tak a při té příležitosti chytí Valerii za ucho.) Sakra!

Anežka: Co je?

Václav: Už to není teplý.

František: Lesba!

Valerie: Au!

Kateřina: Ono je to živý!

Václav: Samozřejmě, že je to živý. Snad si nemyslíš, že budu tahat domů zdechliny. Ale jak je tohle možné? Už to není teplý, už je to jen akorát.

František: Kolikrát to mám říkat, že to není ten ani to, že je to ta?

Anežka: Jenom se nám nepotento. Jako kdyby na tom záleželo, jestli je to ten nebo ta. Stejně přijde do mražáku.

Václav: To by mě zajímalo, kde se to toulalo, že to bylo teplý a teď je to jen akorát. Třicet šest a půl a ani chlup víc.

Kateřina: Když to umí mluvit, tak se toho zeptej.

Václav: To je pravda. Kde jsi bylo, než jsem tě chytil?

Valerie: Byla jsem v soláriu.

Aneřka: Co je to za blbost? Solárium?

Frantiřek: Ty nevíř, co je solárium? Něco jako topinkovač.

Aneřka: (Ohmatává Valerii.) Asi ho mají nějaký pokařený. Neudělaly se tomu kůrky. (Očichává ji.) A nikdo to nepočesnekoval.

Václav: Já česnek nerad. Mně nedělá česnek dobře na žaludek.

Aneřka: Česnek je zdravý proti kornatění tepen.

Václav: Zdravý, nezdravý, česnek já zrovna nemusím. Co kdyby to byla pravda.

Aneřka: Co?

Václav: Že česnek nesnáříme.

Aneřka: Ty toho naděláš. Kolikrát jsi ho jedl a ani o tom nevíř. Někdý se v kuchyni bez česneku prostě neobejdeř.

Václav: A mář nějaké jméno?

Valerie: Valerie.

Václav: Jenom Valerie? Dál již nic?

Valerie: Prchalová.

Václav: Valerie Prchalová? Valerie Prchalová. To je fajn, že mář nějaké jméno. Já mám rád, když vím, co jím. Valerie Prchalová na smetaně. Valerie Prchalová po burgundsku. Valerie Prchalová á la Stroganov. To by řlo.

Aneřka: Moc si nevymýřlej. Když má přijít do mražáku, tak to hodím do láku a bude to faleřná svíčková. Na jednu stranu je pozdě na pořádný jídlo a na druhou stranu, nikdo se nepodíval, jestli je ten policajt za dveřmi nebo ne.

Kateřina: Tak vši asi nemá.

Václav: Dívala ses pořádně?

Kateřina: Seděla jsem na tom, ne? To se ví, že jsem se dívala pořádně.

Co kdyby je měla? Nemám chuť se celou noc škrábat.

Antonín: Tak to je sto a sedm červených, to je... (Klade na stůl asi tak dvě padesát.)

Anežka: Neříkala jsem to? Zase prošustruje celý důchod.

František: Tady máš to kafe, dědo.

Kateřina: To je nějakého sekýrování! Člověk si zde ani nemůže v klidu dočíst stránku. (Odchází s Valerií.)

Václav: Drž zobák a pal!

Anežka: Na holku i na kluka jsi jak na cizího. Ale abys něco řekl dědovi, to tě ani nenapadne. Už zase mastí mariáš a zas v něm nechá všechny peníze. Proč jemu něco neřekneš?

Václav: Co by si nezahrál, když ho to baví? Náhodou mariáš je ušlechtilá hra. Jenom se musí umět.

Anežka: Vážně? Tak proč ho to aspoň nenaučíš?

Václav: Proč, proč, proč! Protože to není násobilka. Mariáš je umění a k umění musíš mít talent. To se nedá naučit.

Antonín: Bože, holka, ty jsi nám ale vyrostla.

František: Já nejsem Káča, já jsem Franta.

Antonín: Vážně? Ale stejně jsi nám vyrostla, Fanyňko. Za chvíli z tebe bude holka na vdávání. Víš co? Vezmi si tady ty penízky a kup si čokoládu.

František: Čokoládu? Dědo, to by nestačilo ani na lízátko.

Antonín: Lepší něco než nic, děvče. Co já bych za to dal, mít takový lízátko.

František: Dědo, já nejsem Kateřina, já jsem František. Nejsem holka. Jsem kluk.

Antonín: Jo, tak ty jsi František? Tak to asi o lízátko nestojíš. A za holkama chodíš? Holky mívají lízátko. To ti ho určitě nějaká holka dá. Co já bych za to dal, kdyby mi nějaká holka dala lízátko. A stejně už jsi málem na vdávání.

František: Mami, já to vzdávám. Zkus se s dědou domluvit ty.

Antonín: A ven dneska nepůjdem?

František: Slyšíš ho?

Václav: Má karty? Má karty. Má kafe? Má kafe. Má v kafi dvě kostky cukru?... Má?

František: Má.

Václav: Má v kafi dvě kostky cukru. Má karty, má kafe, má dvě kostky cukru, má všechno. Za chvíli si začne hrát pasiáns. Měl bys vědět, že když má kafe a karty a cukr, bude od něho za chvíli pokoj. Klidně se seber a jdi si po svých.

František: No konečně. To bych rád věděl, kdy se tady mám učit. Já to jednoho dne nevydržím a odstěhuji se na kolej. Nebo skočím s mostu.

Anežka: To tak, na kolej. Chlastat se študákama. Buď rád, že máš zadarmo střechu nad hlavou. Víš, co taková kolej stojí?

Václav: Zablokuješ si červenou desítku, babi. A stejně bych rád věděl, proč se po tom nikdo neshání.

Anežka: Třeba to nikomu nechybí. Mohlo se to sem odněkud zatoulat. Kdo ví, kde se to motalo. Asi bych se na to měla podívat, jestli je to vůbec k jídlu. (Odchází.)

Václav: To je celá máma. Na jídlo je půl doktora. Kdyby to šlo, koupala by každý kousek žvance v penicilinu. Jako kdyby na tom záleželo. Když se něco pořádně uvaří, tak všechny bacily zdechnou.

František: Stejně by mě zajímalo, proč se po ní nikdo neshání.

Václav: Ty si vážně myslíš, že je to ženská?

František: Na to dám krk.

Václav: Třeba je to vdané a třeba to uteklo od chlapa. A třeba je to mrcha a chlap je rád, že se toho zbavil. To bude ono. Proto se po tom nikdo neshání. Nebo je to šlapka. Zdrhla z domu a

živí se na ulici. Po těch se také nikdo shánět nebude.

Koupila máma pivo?

František: Jak to mám vědět? Rovnou z přednášek jsem šel válčit se šéfem a domů jsem se vrátil před pár minutami. Podívej se do ledničky, jestli tam nějaké nezbylo. Nebo si místo piva dej kafe.

Václav: Nejsem děda. Mně kafem neošidíš. Kafe si klidně dám po večeri. Žízeň na pivo mám teď. Kdybys byl co k čemu, tak bys skočil a to pivo mi přinesl.

František: Když jsem celé odpoledne poskakoval za pultem, tak snad mám právo se po šichtě chvilku natáhnout. A navíc bych se měl taky aspoň trochu učit.

Václav: Prodávat v obchodě, to není práce pro chlapa. To je práce pro ženskou.

František: Náhodou mě to baví. To si nedovedeš představit, co se tam sejde za lidi. Třeba takové kantorky. To tam chodí jedna, já o ní vím, že učí na gymplu. Vždycky přijde, když mám plný krám zákazníků, a začne si vybírat bonboniéry. Když mi prohrabe celý regál, a když ostatní zákazníci celí otrávení odejdou, najednou si vzpomene, že nechtěla bonboniéru, ale půlčíka vodky.

Václav: A co bys nechtěl? Má si tu flašku vybrat před všemi lidmi? Co kdyby mezi nimi byla máma některého jejího žáka. V tu ránu by se na škole vědělo, že je alkoholička.

František: Vzal ji čert. Ať si dá do nosu, když jí to chutná. To mě víc štve, když tam přijde chudák babka, v ruce žmoulá pomačkanou stovku, a chce něco, protože jde k doktorovi. Co jí mám za tu usmolenou stovku dát, aby jí zbylo na jídlo, a aby se milostivý pan doktor neurazil? Nebo přijde babka s děckem, holka má nos nahoru, div mi neolizuje strop nad

hlavou, babka se pokouší jí koupit něco na zub, holka se podívá na tu bonboniéru za tisíc a řekne: Tu nechci, tu mi maminka minule koupila, a vůbec mi nechutnala. Něco ti řeknu. Zrovna včera jsem zůstal doslova jako solný sloup. Právě taková babka tam přišla, že holce koupí bonbónek. Děvenka na mně vykulila oči a povídá: Maminka říkala, ať mi babička nic drahého nekupuje. Tak kolik stojí to lízátko? Tak jsem jí řekl, že je to lízátko za korunu. Ten zbytek se stejně vyrovnal na tom, co mi lidi nechávají na tringeltech.

Václav: Kecáš. O té holce se ti tak nanejvýš zdálo. Mezi těmi dnešními spratky takové děcko nemůže existovat. A neměl jsi jí žádné lízátko dávat. Platí ti za to pár šestek, kdybys aspoň přinesl domů ty tringelty.

František: Ale, kdo by se s tím počítal. Náhodou se přehmátnu, a hned mě šéf honí za manko. To je kratší, ať si to shrábne on. A ať se s tím třeba udává.

Václav: Kolik ti platí? Pětatřicet na hodinu?

František: No jo, ale zato je to bez daní a bez zdravotního. To bych rád věděl, jak to dělají ty ženské, co to mají jako zaměstnání. Kdyby seděly doma, měly by na podpoře víc.

Václav: A vy prodáváte bonbony na kusy? Za mých časů se prodávaly na váhu.

František: Nebuď blázen! Lidi nekupují bonbony, lidi kupují ty barevné obrázky na krabičkách. Když je tam červená a zlatá, hned je ta škatule o stovku dražší. Nikoho ani nenapadne, že uvnitř je to všechno stejné. Takže když náhodou šéf doveze bonbony v pytlíkách, tak je rozbalíme a prodáváme na kusy. Zkus si spočítat ten rozdíl: Samostatný bonbon za bůra, nebo deset bonbonů ve škatuli za stovku.

Antonín: A ven se dneska nepůjde?

Václav: Kuš, babi. Já ti to říkal, že si zablokuješ tu červenou desítku.

Antonín: No a co? Když se nebudu dívat, tak ji nenápadně vytáhnu.

Václav: Panebože, ty švindluješ i u pasiánsu?

František: Pak nemá imrvare (immerwäre = stále) prohrávat. Jako dědek švindluje, jako bába švindluje, jestli švindluje, i když hraje proti sobě, tak bych jí měl začít dávat tu svou almužnu.

Václav: Jen bych rád věděl, kam ty prachy dává, když náhodou vyhraje.

František: Pamatuješ se na strejdu Kryštofa? Jak si navykl strkat zlatáky dozadu do kamen, že tam je nikdo hledat nebude? A když ve Vídni vynalezli papírové bankocetle, tak je tam strkal taky?

Václav: A jak se zjevil, když zjistil, že papírové peníze hoří? To ti řeknu, to tenkrát byl tyátr.

František: A jak se potom divili, že po něm nic nezůstalo!

Anežka: (Vrací se.) K večeri budou tvarůžky s podmáslím.

Václav: Tvarůžky? No tě Bůh! To budeme do výplaty jíst suchý chleba a čaj. Kde jsi vzala na tvarůžky?

Anežka: Jednou za čas si můžeme dát do nosu. I kdyby na chleba nebylo.

Václav: No jo, ale zrovna tvarůžky? Nic dražšího v obchodě neměli?

Anežka: Jestli se ti to nelíbí, tak, proboha, pro mně za mně postav třeba králíkárnou.

František: Co?

Anežka: Králíkárnou.

František: Tady, že jo? Viděla jsi někdy živého králíka? Víš, že po nich zůstává hnůj? Všimla sis někdy, že hnůj smrdí?

Anežka: Hnůj můžeš hodit do popelnice.

František: A kam hodím ten smrad, co? Ten se do popelnice nehodí.

Potáhne se za mnou, budou mi říkat smrad'och.

Anežka: Jako kdyby psi nesmrděli. A kočky. A cigarety. Všechno to

smrdí a nikomu to nevadí. Když si lidi zvykli na smrad z psů a koček, zvyknou si i na smrad z králíků.

František: I kdyby si lidi nakrásně zvykli, co chceš s těma králíkama dělat?

Anežka: Králíci jsou dietní. Vážíte se tady a tloustnete. Jen se na sebe podívej, jak vypadáš. Jako kdyby tě napumpovali jako pneumatiku. Když budeš něco dělat, třeba něco shodíš. A králíci jsou dietní, tak po nich nebudeš přibírat. Víš vůbec, jaký máš cholesterol? Když už jsi tlustý jak hroch, aspoň bys nemusel mít ten cholesterol.

František: A jak víš, že mám cholesterol?

Anežka: Cholesterol má každý.

František: Tak když ho má každý, proč bych ho nemohl mít taky já?
Jsem snad něco horšího než jiní?

Anežka: Cholesterol necholesterol, postavíš králíkárnou. Když nic jiného, můžeme králíky prodávat. Zabít, vypustit krev, stáhnout, prodat. Lidi nám ještě ručičky ozlatí a na smrad si ani nevzpomenou.

František: Ale vzpomenou! A vzpomenou si na hygieniky a vzpomenou si na finančáky a vzpomenou si na policajty a budeme na tapetě celému městu.

Anežka: Tak se na něho podívej! Proboha, po kom ten kluk je? Celý den se válí na válendě, prstem nehne, cholesterolu už musí mít přes osm, za chvíli to s ním sekne. Tak proč ba nemohl třeba postavit králíkárnou? Přece jen by něco shodil. A ti králíci by se taky hodili. Jsou přece dietní. A kdyby se nám do nich nechtělo, mohli bychom je prodávat. Po dietním mase dnes každý hrábne všemi deseti.

Václav: Jo, kdyby bylo zadarmo. Lidi nemají na kuře a ty jim budeš cpát králíky. Ženská! Dlouhé vlasy, krátký rozum. Prodáš za

stovku králíka a zaplatíš dvě stovky na daních. Víš ty vůbec, co to jsou státní finance? Co je to za vědu? Holka, to je něco, čemu nerozumí ani ministr.

Anežka: No tak tam mohou být místo králíků třeba kanárci.

Václav: Kanárků se nenajíš.

František: Stejně nevím, jak by měla taková králíkárna vypadat.

Václav: (Beze slova odejde.)

Anežka: Jak by měla králíkárna vypadat? No přece jako králíkárna.

Když je králíkárna králíkárna, nemůže vypadat jako holubník. To dá rozum.

František: Tak prrr! O holubníku ani slovo. Holuby dneska nikdo nejí. Mají holubí mor.

Anežka: Ty tomu rozumíš! Kdoví jaký mor mají lidi!

Václav: (Vrací se s metrem a měří místnost.) Sakra, tak mi to aspoň podrž.

František: Že já jsem radši nešel do azyláku. Jestli se tu bude stavět králíkárna, stejně tam skončíme všichni.

Václav: Tak to by nešlo.

Anežka: Co by nešlo?

Václav: Ta králíkárna. Tady by nešla. Králíkárna by se sem nevešla. Na králíkárně je předpis a předpis říká, že králíkárna musí mít sedmdesát na osmdesát na padesát.

Anežka: To je toho. Tak ji postavíte na štorc.

Václav: Ty tomu rozumíš! Podle předpisu musí mít králíkárna sedmdesát na osmdesát na padesát a tím to hasne. Kdyby byla na štorc, neměla by sedmdesát na osmdesát na padesát, ale osmdesát na padesát na sedmdesát, nebo, nedej Bože padesát na sedmdesát na osmdesát. Ty si třeba myslíš, že to nic není. Ale já říkám, že to je i na pokutu.

Anežka: Ty s těmi tvými předpisy! O králíky se starají! Ale kolik mají

mít králíkárný pro lidi, to je nezajímá. Jako kdyby králíci byli něco víc než lidi.

Václav: No jo, sakra, ale někde to určitě je taky. Když jsou míry pro králíkárný, určitě jsou tam i míry pro lidi.

František: Třeba jsou pro lidi stejný míry jako pro králíky.

Anežka: A proč vůbec mají míry pro králíky?

Václav: Tomu ty nerozumíš. Míry musí být. To aby měli králíci životní prostor.

Anežka: Životní prostor! To jsou mi výrazy! Na co by byl králíkům životní prostor.?

Václav: Ty si to nepamatuješ? To přišlo do módy za rajchu. Jenže tenkrát to bylo jenom pro lidi. Pokrok je pokrok, takže dnes je životní prostor i pro králíky.

František: Životní prostor! Jako kdyby lidem nestačil normální kvartýr. Do nějakýho životního prostoru bych se nehrnul ani za pětku.

Anežka: No jo, ty by ses hrnul tak leda do hospody.

Václav: Ale ten životní prostor, ty míry pro lidi jsou moc důležité. Vidíš, jak jsou starostliví. Nemají míry jen pro lidi. Mají míry i pro králíky.

Anežka: Taky sedmdesát na osmdesát na padesát?

Václav: Jo, to já nevím. Já ty jejich blbiny nehlídám. Já mám jiný starosti. Ale těch sedmdesát na osmdesát na padesát je jasnejch. Ta králíkárna se sem nevejde.

Anežka: Tak si tu pro mě za mě dělejte třeba stojky. Ale až tě z toho cholesterolu klepne pepka, tak za mnou nechod'. A jde se jíst! Jestli se vám to nelíbí, můžete si kousat prsty. (Hrdě odkráčí.)

Václav: Vidíš, ty troubo? Kdyby nebylo mně, stavěl bys teď králíkárnou.

František: To jako těch sedmdesát na osmdesát... ?

Václav: Jak já to mám vědět? Králíkům je to fuk, mně je to fuk, tobě je to fuk. Důležité je, že se máš za co schovat. Za předpis. Tak ti řeknu, že takový předpis, to je největší vynález na světě. Oheň, kolo, předpis. Na tom stojí a padá existence lidstva.

Opona.

2. jednání.

(Antonín, Anežka, František na stejné scéně.)

Antonín: Hodný hoch! Vidím, že jsi pro mě schoval žaludskou desítku.

Antonín: (Přesedl si.) Co je to za hru, když koukáš lidem do karet?

Antonín: (Přesedl si.) Kecáš hustě. Dvoje žaludy jsou v talonu, dvakrát jsi žaludy nesl, máš v ruce plonkovou desítku. Sem s ní!

Kateřina: (Znovu vchází i s Vieweghem. Dá se říci, že bez něho nedá ani ránu.) Hele, scvakni se. Nejsi tu sám.

František: To víš, kvůli tobě si budu kroutit nohy.

Kateřina: Buď si budeš kroutit nohy, nebo ti budu kroutit ušima. Stejně je máš jak lopuchy.

František: Hele, čteš někdy taky něco jiného než tu tvou červenou knihovnu? Člověk by řekl, že jsme národ služtiček.

Kateřina: Proč služtiček?

František: Protože všelijaké ty Danielly Steelové píšou pro služby. Jak klofly milionáře a žily šťastně až do smrti.

Anežka: Leda, že by milionář včas natáhl brka.

František: Jo, to se mi strašně líbí. On je mladý, bohatý, nikdy nechodí na záchod, nenechává zdvižený prkýnko, nesmrděj mu nohy, nikdy ho nebolí hlava, když má chřipku, pak jen proto, aby na ni umřel, aby si služtička mohla vzít jiného milionáře, a ji taky nikdy nebolí hlava, a nikdy nedostala chřipku, na záchod taky nechodí, jo, a miluje ji jejich šofér, co je u nich na zapřenou, protože je hrozně chytrý vynálezce a někdo mu chce ukrást jeho patent na rozum.

Kateřina: Tak to napiš ty, když to umíš líp.

František: Já nemám na hovadiny čas.

Kateřina: To vidím. Zrovna teď jsi strašně zaměstnaný, že jo.

Aneřka: Tak se mně zdá, že mě pobolívá v krku.

František: Chceš být marod?

Aneřka: Máme někde nějaký bromhexin?

František: To víš, že někde máme nějaký bromhexin. My někde máme všechno. Klidně bychom si mohli zařídít apatyku.

Aneřka: Komu není shůry dáno, v apatyce nekoupí. Už tě vidím, jak lítáš po lékárnách, kdyby se zde někomu něco stalo.

František: Co by se tak někomu mohlo stát?

Aneřka: Co by se tak někomu mohlo stát, co by se tak někomu mohlo stát! Zrovna teď mě bolí v krku a potřebuji bromhexin a možná antibiotika. Který loket se má strčit do horké vody, když na člověka leze angína?

Kateřina: To je jedno. Jeden. Já strkám do vody levý, protože v pravé ruce držím knížku.

František: No jo, intelektuálko. Ty si bereš knížku i na záchod.

Aneřka: Jestli se zase chcete hádat, tak si to nechte, až si vlezu do postele. Večeři máte v troubě.

Kateřina: Jestli je ti šoufl, tak si jdi opravdu strčit loket do horké vody. Aspoň na půl hodiny. A třeba bych ti mohla dát na krk Priesnitze. A až si půjdeš lehnout, tak zavolej. Mrknu se ti na mandle.

Aneřka: (Odejde.)

Kateřina: Budeš si muset najít lepší práci, brácho.

František: Taky se staráš o můj cholesterol?

Kateřina: Na tvůj cholesterol ti kašlu. Ale vláda nám zase přidala na platě.

František: No tak buď ráda. Aspoň budeš mít na ty tvoje romány. Kdyby sis narazila chlapa, měla bys to z první ruky a nemusela by sis o tom číst.

Kateřina: Zatím vřdycky, kdyř nám vlřda přřdala, jsme brali mřř a mřř. Ted' jsme uřili jřř řplně zadarmo, a kdyř nám vlřda zase přřdala, budeme musit prachy nosit z domu. Pořřtali jsme to, kdyř budeme uřit na plný řvazek, bude nás to mřřiřně střt řsi tak tisřcovku.

Frantiřek: Proř s třm nesekeřš a nejdeř řřlat něco jinřho?

Kateřina: Kantorka? Kdekdo si myřlř, ře my jsme ve střtř ti blbř. Nikdo do prřce kantorku nevezme, protože kantorka je přece kantorka. Dneska se jřř o blbř holce neřřkř, ře je husa. Dneska se řřkř, ře je kantorka. A je to pravda. My jsme opravdu tak blbř, ře opravdu řřlřme tu kantořinu pořřd řřl, ř kdřř nám za ni neplatř.

Frantiřek: Tak si to tak neber. My vřme, ře nejři blbř.

Kateřina: Jsem blbř. Jsem kantorka.

Frantiřek: No jo, ale ti parchanti taky kdysi chodili do řkoly, ti přni ministři a poslanci a senřtoři. A jestli jřte vy, kantoři, blbř, tak oni jsou vřř produkt. Jsou to, co jřte z nich vychovali. A jestli jřte blbř, oni musř břit řeřř blbřřř.

Kateřina: Nemusřř mř utřřovat, jř to vřm. Jř to vřm, ty to vřř, vřdř to vřřichni, jen oni ne.

Antonřn: Pivo by nebylo?

Frantiřek: A co mřm řřkat jř? Rřno přřdnřřřky, odpoledne za pultem, řřlřm za pěkneř řřkuji, ani to pěkneř řřkuji nedostanu. Přřdem vřm, ře fakulta je mi na nic, protože Agamemnona vykopal Schliemann, Tutanchamona Carter, na mnř zbude tak nanejvřř nřjakkř popelnice pod silnicř, kterou stejně stavaři honem rozbijř, abych je nřhodou nezdrřoval se stavbou. Třeba bych si nařel něco jinřho. Ale kam přřjdu, tam sedř nřjakkř osmnřctka s dlouhřma nohama, kterř řřlřla v Londřně ř pěrku, pochytila přřtom vřřechna anglickř

sprostá slova, a teď mě chce zkoušet, jestli umím anglicky. Na co by mi bylo umět anglicky, když v životě žádného Angličana nepotkám? Oni potřebují technika k počítačům, ale vůbec je nezajímá, jestli umí nebo neumí z hrsti šroubků postavit počítač. Je zajímá, jestli umím anglicky. Do háje, umím anglicky. Umím anglicky a umím americky. Ta osmnáctka ani neví, že američtina je dnes úplně jiná řeč než angličtina. Ale má tu drzost, že mě chce zkoušet z angličtiny, kterou se naučila od nějaké ruštinářky na gymnáziu.

Anežka: (Nese umývadlo – Priesnitz: zábal mokrým ručníkem, převázaný suchým ručníkem.) Uvážeš mi ten zábal?

Kateřina: Ukaž!

Antonín: A pivo by nebylo?

Kateřina: Ježíš, uvařte mu někdo kafe!

František: Jako kdyby nemohl jednou za čas dostat pivo!

Anežka: Tak mu ho dones. Aby neřekl, že jsme na něho jak na cizího.

Václav: (Vleče Karla stejně jako před tím Valerii.) Tak tohle jsou podle tebe zbytky od včerejška, že jo! Tak já ti něco řeknu: Ty zbytky jsem z mražáku vysekával sekáčkem. Ty zbytky od včerejška byly zamrzlé v ledu, který byl starý jak Antarktida. Jestli tohle jsou zbytky, tak je do toho mražáku strčil Amundsen, když se chystal na jižní pól. Zbytky od včerejška! Krucinál! (Očichává Karla.) Nesmrdí. Ještě nesmrdí. To je úplný zázrak, že ještě nesmrdí, když byl v mražáku nejmíň od loňských vánoc.

Anežka: Proboha, kde jsi to vzal? A vůbec, nehrab se mi v mražáku! Houby víš, kde co leží, a uděláš mi v tom bordel. Jak mám vědět, že to je v mražáku, když mi v něm věčně všechno přehazuješ?

Karel: (Jektá zuby.) Zima.

Václav: Co jsi říkala?

Anežka: Že se mi nemáš hrbat v mražáku.

Karel: Zima.

František: To neříkala máma, to říkalo to.

Václav: To?

František: Jo, to.

Václav: To taky mluví?

František: Vždyť slyšíš.

Václav: To se divím, že to mluví. To se divím, že tomu nezamrzla huba.

Karel: Zima.

Václav: Ale moc toho neumí. Brebentí pořád jedno a totéž. To se nepočítá.

František: Je to zmrzlé.

Václav: Bodejt' by to nebylo zmrzlé, když to bylo v mražáku bůhví jak dlouho. Slyšíš? Jak dlouho to bylo v tom mražáku?

Anežka: Copak já vím? Věčně se v mražáku přehrabuješ, jak já mám vědět, od kdy to tam bylo, když jsem to v životě neviděla.

Karel: Trošku ohřát... prosím... aspoň trošku.

František: Hele, ono je to ta, no...

Václav: Lesba?

František: Ne, jezinka.

Václav: No, to jsem z toho jelen.

Anežka: (Stejným způsobem, jak byl přivlečen, ho vleče k radiátoru, a tam ho usadí.) Chudinka. Co kdybych ho nechala rozmrazit? Aspoň na chvíli. Třeba by mohl tu a tam Františkovi přidržet prkénko?

František: Ježišmarjá, co se do mě pořád navážíte?

Anežka: Až budeš stavět tu králíkárnou.

Václav: Slyšel tady někdo, když jsem říkal, že se králíkárna stavět

nebude, že se sem nevejde?

Antonín: A pivo by nebylo?

Anežka: Sakra, tak mu někdo to pivo doneste! Kdo to má pořád poslouchat?

Václav: Tak slyšel tu někdo, co jsem říkal o té králíkárně nebo ne?

Anežka: A vůbec, mně bolí v krku, já jsem marod, já si jdu lehnout. Pro mně za mně si tu dělejte třeba stojky! (Hrdě odchází.)

Kateřina: Tak mu někdo to pivo doneste, no.

Václav: Konec konců, že bych si taky jedno dal? (Odchází pro dva lahváče.)

Kateřina: Prosím tě, co to do mámy vjelo?

František: Co by? Je jí šoufl, bolí ji v krku, táta se hrabe v mražáku, ty si čteš Viewegha, děda trunčí pivo, já nechci pěstovat králíky. Divíš se, že je vzteklá? Však ono ji to přejde.

Kateřina: Stejně nemáš pravdu.

František: Proboha s čím? S tou králíkárnou? Ještě ty začínej!

Kateřina: Houby, s tou angličtinou.

František: S jakou angličtinou?

Kateřina: S tou osmnáctkou, co zná samá sprostá slova. Třeba opravdu umí anglicky, a třeba je na tu práci opravdu angličtina zapotřebí.

František: To je totéž, jako když Ventrís luštil krétské písmo. Narodil se v Anglii, takže uměl anglicky. A nakonec objevil, že na to krétské písmo potřebuje řečtinu.

Václav: (Nese Antonínovi láhev.) Dej si, dědo. Je krásně studené, právě tak akorát.

Kateřina: S řečtinou u té osmnáctky nepochodíš.

Václav: S jakou osmnáctkou?

Kateřina: Ale, s takovou, co zná všechna anglická sprostá slova.

Václav: Angličtina žádná sprostá slova nemá. Když je něco blbé, tak je

to yellow. Když je něco špatné, tak je to black. Vždyť ti Angličané ani neumí pořádně nadávat.

František: Tahle to určitě umí.

Václav: Tak ji zkus překvapit. Třeba bys mohl zkusit jí recitovat Shakespeara.

František: Recitovat Shakespeara? Zbláznil ses? Ona neví, že nějaký Shakespeare existuje. Kdybych jí začal recitovat Shakespeara, myslela by, že ji zvu do postele.

Václav: No a proč myslíš, že Shakespeare psal Romea nebo ty svoje sonety?

František: Rozhodně ne pro tu blbou osmnáctku.

Kateřina: Julii bylo patnáct.

František: Chceš se vsadit? Té tvé lesbě je nejmní dvacet. Zkus na ni vybafnout Shakespeara. Uvidíš, co ti řekne.

Václav: Moc nechytrolínuj, nebo to udělám.

František: Schválně.

Václav: Máma už ji určitě strčila do mražáku. Jestli ji vytáhnu, bude z toho kravál až na střechu.

František: Můžeš říct, že ji chtěla vidět Kateřina. Káčo!

Václav: To se mně líbí, jak se vy dva schováváte jeden za druhýho. Ale počkejte, až vás máma jednou prokoukne. To bude tyátr.

Kateřina: A co jsme měli podle tebe dělat? Jak jsme se měli proti vám ubránit, když jste nás chtěli vychovávat? A vůbec, stejně to není fér. Jak to, že je Franta mladší než já? Správně by měl být starší, aby mě mohl bránit. Takhle jsem to musela být já, kdo fackoval jeho kamarády.

František: No, vidíš, a už ti to zůstalo. Je z tebe kantorka.

Kateřina: Jo, a vy si teď vytáhnete z mražáku tu lesbu, a já to odnesu. A kvůli čemu? Abyste jí mohli přednášet básničky. Kriste pane, to se dělalo za knížete Václava. Teď se posílají

esemesky.

Václav: Hele, poslouchej: (KPP 1969, sonet 59, překlad Jana Vladislava.)

Není-li vskutku nic nového na zemi,
bylo-li vskutku to, co je, již dříve všecko,
jaký klam, vymýšlet cokoli s bolestmi
a rodit podruhé už porozené děcko.
Ach, kéž bych se směl jen jedenkrát zahledět
do dějin o pět set slunečních cyklů zpátky
a spatřit vaši tvář v knize z těch dávných let,
kdy člověk myšlenku poprvé vtělil v řádky!
Potom bych uviděl, co tehdy dokázal...

Kateřina: To jsi složil ty nebo brácha?

Václav: Proč to chceš vědět?

Kateřina: Protože jestli to složil brácha, můžu se zeptat, co je to za
blbost. Jestli jsi to složil ty, musím nadšeně zajásat.

František: Stačí ti to? Ani nemusíš tahat z mražáku tu lesbu.

Karel: (Tamtéž, sonet 127 – Černá paní.)

Dříve svět v černé nic krásného neviděl,
a pokud viděl snad, neříkal tomu krása;
teď jméno krásy však zdělila černá, žel,
a pravou krásu zas cejch parchanta dnes drásá!...

Václav: No to mě podrž!

František: Slyšíš to, segro? On nechte Javořickou. On zná Shakespeara.

Václav: Co ty jsi zač? Herec? Básník?

Karel: Kuchař.

Václav: Kuchař? Kuchař a zná Shakespeara? Kecáš!

Karel: Vy tomu, prosím, nerozumíte. Správný kuchař musí znát spoustu
básniček, nebo nic pořádného neuvaří. Vezměte třeba takové
laskonky, jestli víte co to je.

Kateřina: Co to je?

Karel: (Boh. Jermářová, Velká vzorná česká kuchařka, nakl. I.L. Kober Praha, 1905 v soudobé jazykové transkripci.) To prosím je takhle: Vezmi sedm bílků z čerstvých vajec a přidej sedm lotů pískového cukru. Též přidej sedm zrnec salcburské soli a sedm kapek citronu. Vše nad párou ušlehej do husta. Až metla v španělském větru stojí, lžící sdělej bochánky na plech máslem vymaštěný a dej do trouby na mírném ohni péci. Pak vezmi škrob bramborový, přidej tři lžice cukru a svař do tuha. Utři dva loty másla, do kterého přidej nastrouhanou kůru z jednoho pomeranče, šťávu z toho pomeranče a trochu rumu. Do utřeného másla vmíchej bramborový škrob a tím placičky ze španělského větru poslepuj. Tak to jsou laskonky. A aby byl sníh správně ušlehaný, odříkává se ta Černá paní. Jenom se musí odříkávat s citem. Když se to správně říká, tak je to ušlehané přesně na konci té básničky. To víte, v kuchyni nemá člověk čas se dívat na hodiny.

Kateřina: To bych ráda věděla, proč bych se měla učit básničky, když máme mixer.

Karel: No jo, to je pravda. Ale bílkový sníh z mixeru, to je jako kafe bez kofeinu. To se nedá nic dělat. Když to má být pořádně, tak se to musí udělat rukama.

František: To máš na každé jídlo básničku?

Karel: No!

František: A co když děláš něco pořádného?

Karel: Jo, to musí být na každé jídlo jiná básnička. To když se dělá třeba svíčková Stroganov, tak se musí odříkávat Homér.

Kateřina: Jestli se jednou vdám, tak manžel musí být vegetarián.

Karel: Ale to, slečno, nemusí. Pro amatéry to neplatí. To musí umět jen

profesionál.

František: Jo, a na knedlíky je Vrchlický.

Václav: Tak dost. Mazej zpátky do mražáku.

Karel: A nemohl bych, prosím, jenom do ledničky? Když v mražáku je tak strašná zima.

Václav: Už jsem řekl. To víš, strčíme tě do ledničky a máma bude ječet, že nemá kam dát mlíko. Co kdybys tam zasmrádl?

Karel: Prosím, to by spravil hadr a láhev octa.

Václav: Máš moc řečí. Sypej.

Karel: (Sype.)

Kateřina: No to mě podrž! Básník v kuchyni. A knedlíky dělá podle Vrchlického.

František: Náhodou, to není tak blbý nápad. Akorát, že musí vařit každý den něco jiného, aby ty veršovánky nezapomněl.

Václav: Neopovažte se o tom před mámou ceknout.

František: Proč? Vždyť je to docela dobrý fór.

Václav: Dobrý fór? Chceš se vsadit? Ten, kdo o tom před mámou cekne, ještě ten den vaří. A nejen, že vaří, ještě se k tomu učí Shakespeara.

Kateřina: Přece se nebudete sázet jako malí kluci.

Václav: Holka, to není sázka. To je předpověď. Vyoslete to mámě a vaříte. Sama to zkoušet nebude, to by bylo pod její důstojnost. Tak kdo?

František: Sakra, jdu se podívat, jestli je opravdu v mražáku. (Odchází.)

Václav: A co takhle mu zavázat hubu? Jak ji jednou otevřel, už ji nezavře. A jestli si ji otevře před mámou, lítáme v tom všichni.

Kateřina: Žádný strach. V mražáku mu huba za minutku ztuhne. Už ho vidím, jak recituje básničky se zmrzlou hubou.

Václav: Když už musíš používat sprostá slova, tak aspoň říkej hutlaústa.

Kateřina: Huba není sprostý slovo. Jen si zkus říct: Drž ústa. Ústa se držet nedají.

Václav: Ženský neřikají drž hubu. Ženský říkají mlčte, pane.

Kateřina: Vážně? Ale nepovídej!

Václav: Ten František měl pravdu. Radši strč nos do toho tvého Viewegha. S ženskými se nedá mluvit.

František: (Vrací se.) No jo, ale co bude k večeři?

Václav: Máma je nemocná, máma je v posteli, máma nic neuklohní.

František: Takže je to jasný.

Václav: Samozřejmě, že je to jasný. Alou do kuchyně, Kateřino.

Kateřina: Já? Proč zrovna já? To jste celí vy! Nemám camprlíka, tak patřím do kuchyně. Jděte si tam sami! Nebo víte co? Dejte dědovi kafe a ať jde do kuchyně bába.

Václav: No, to je rada. První, co udělá, když vleze do kuchyně, že se nabourá do ledničky. A první co udělá, když vleze do ledničky, že si dá pivo. Ani jako bába vařit neuměl. A co myslíš, že uvaří jako děda?

František: Měj rozum, Káčo. Děda ne. Táta taky ne, já již tuplem ne. Takže zbýváš jenom ty.

Kateřina: No jo, chlapi. Komu není rady, tomu není pomoci. A to vás nenapadlo, že se to dá udělat jinak? Vsaďte se, že na hrnce ani nesáhnu a večeře bude.

Václav: Tak to bych rád viděl.

Kateřina: Uvidíš. (Odchází.)

Antonín: A ven se dneska nepůjde?

František: A co kdybys šel normálně na záchod, dědo?

Antonín: Když to není ono. To se má jít ven, proběhnout se, čichnout si ke zprávám u patníků, najít ten správný strom a nechat na něm oznámení: Byl jsem tady. Tak se to dělá správně a dělali to tak již Římané za Cézara.

František: Jenže ty nejsi Říman.

Antonín: To tedy nejsem, to tedy opravdu ne.

Kateřina: (Vrací se.) Strčila jsem mámu do postele.

Václav: Dala jsi jí penicilin? Víš, jak je alergická na bacily.

Kateřina: Dostala neoangin a penicilin a uvázala jsem jí zábal a dala jsem jí dvě peřiny. Když se vypotí, bude zase fit.

František: Takže ty tu večeri vařit nebudeš, že?

Kateřina: Řekla jsem, že vy, chlapi, si neumíte poradit? Řekla. Takže se nech překvapit. Večeře se vaří.

Václav: Neměli bychom zajít za mámou, aby tam nebyla tak sama, když je jí šoufl?

František: Jestli je jí hodně zle, tak spí.

Václav: Stejně se na ni jdu mrknout. (Odejde. Málem se srazí s přicházejícím Karlem) Sakra, když už nejsi v mražáku, tak se mi aspoň nemotej pod nohy.

Karel: (Míchá žloutky s cukrem a recituje parafrázi na Kavafise).

Dnes večer barbaři přijdou.

Stojíme na náměstích, stojíme v ulicích,

Čekáme na kosmaté koně s bodláky v hřívách,

S bradatými jezdci v sedlech.

Také jim z vousů trčí bodliny?

Ženy a dívky se chvějí v očekávání hrůz,

Které je čekají v jejich náručí.

Proč taková nečinnost v senátě?

Jak to, že senátoři zasedají a nevydávají zákony?

Protože dneska barbaři přijdou.

Tak jaké zákony by senátoři chystali?

Jakmile barbaři přijdou, sami budou zákony dávat.

Proč vstal náš císař tak časné ráno